

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre 1 „ 50 „
Egyes szám ára 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hétenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbé Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyiltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadhatók.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre, Székely-Udvarhelyre Dr. Kádbé Ferenc szerkesztőkhöz küldendők, vidékről legcélszerűbben postá-utalvánnyal.

A „Székelyföld“ kiadó hivatala.

A szapulóban.

Minden jó gazdasszony ért ahhoz. A már-már sárgulásra hajló ruhát generális lugozásnak vetni alá, azt alaposan kitisztítandó, falun-városban egyaránt tudják.

Nem is tartunk senkinek leczkét erről.

De van egy másik gyönyörűség szapuló, a melybe belemártogatják Jánost, megforgatják Pétert, kilugozzák Borcsát, Pannát, Ádámot, kiöblögetik Évát ha van szüksege, ha nincs. Ehhez a szapulóhoz jussunk ha nekünk.

A társadalmi együttlézés nemcsak oly kötelemekkel jár, melyeket a törvény, a jog köt, iréle, hogy „ne lopj“, vagy „másnak feleségét, ökrét, szamarát rossznak végette ne kívánjad“, hanem szabám oly kötelemeket is, melyeket a jobb ember, ép kedélyű asszony, ha lelkiismeretét naponként csak önmagának ítélőszéke elé

idézi is, arezpirulás nélkül át nem hághat. Szorosan köti ez a méltóságos grófnét, nagyságos birónét, tekintetes tanárné asszonyomat ép úgy, mint a gavallért, ki négyes zuggal jokkeredik, mint az ügyvéd urat, ki mások fenés bajaival bibelődik.

Miért, hogy hát mégis áthágjuk azt, meglátván azon egy új tunikát, ezen egy új frakkot, vagy ezt egy fiatal úrral, amazzt öregebbre hajlóval sétálni, megsemlélvén?

Az nem a falu baja, ha nekem tetszik a bándamuzsika, nekéd a vadászat, neki meg nyárban az elópataki fürdő árnyas sétánya. A társadalmi kritika jogosultságot vesz a privátus élet mozzanatai között és az mindig fakultatív dolog marad, hogy valaki a „szabad“ határai között mit cselekszik.

Ez a szapuló nem megtisztítja, de berondítja a társadalmi életet; mert boncsolásaiban told, ferdít, igaztalanul szigorúan ítél és mások reputációját kártékonyan érinti, mert rend szerint kiméltelen, gyöngédtelen szokott lenni.

Hogy te be ne lépj egy fiatal özvegy házához, mert hirbe hoznak vele s az neki ártalmára válik; a fiatal leány igen sokat ne nézgesse ki ablakán, mert az nem illik neki s amaz asszonyosság — talán mert borozdahántást lát — éles nyelvvel nekimegy erkölcsiségének, a mitől sem föld, sem ég meg nem menti aztán; a középszerű fiatal ember csak olyan pasiókkal birjon, ami tessék ennek is, annak is, mert különben megkérdik, hogy hát ennek

ez honnan telik, hol veszi, mit akar és így tovább.

Pletykapad a neve ennek a sedriának, mi ellen a jó nevelés is csak némileg tud azáltal védekezni, hogy ezt a léhaságot fujni, morogni, piszkolódni hagyja, de a mi már aztán soknak keserítette meg életét.

A vád, hogy pletykálunk, még a férfiakra is illik, mert Göthe pársora: „tudjuk, kicsufolja az ember, mit érteni nem bir, bántani nem mer“, ránk is illik igen sokszor, gyakran. Gyakran még inkább, mint asszonyainkra. Mi is mások megbírálásában könnyebb szívvel vagyunk igazságtalanok. Emberei gyarlóság ez, melyet közönséges méreteiben ezen indokokon menteni is lehet, de azon túl nem.

A discursusnak, főleg kis városokon, mások becsülete, viselete, életmódja, család viszonyai, állandó tárgya szokott lenni. Commune bonum ez, mibe minden rossz nyelvű asszony belelegetti szarvas marháját; csűr, hol kicsépli a gyarlóság mások bajai fölött való dühét, töprengéseit; szénakazal, a mit megtép ez, ha gusztusa támad, meg amaz is, ha a szemed járása nem tetszik ő kegyelmének.

Pedig kis városokon, hol fölöttébb rá vagyunk utalva a sociális életre, hol ha coteriákat alkotunk, igazán lehetetlenne, izetlenné válik az élet: kellene megférti az egyesnek egymás mellett, mert elvégre is kevés az olyan, ki elmondhatná, hogy önmagának önmagában elég.

eredt és hullott egész nap; de azért az ifjuság nem szünt meg remélni s állhatatosan folytatá készülődéseit. Kettő a szinkör disztisével volt elfoglalva, kettő pedig az eget bámulva, nyilvántartotta a fellegek járásában észlelt változást.

Kékül az ég! — kiált fel egyik nyilvántartó. Nosza kirohan az egész rendező bizottság. Oh mily magasztos látvány! A sötét felhők között egy darabka helyen nyájasan mosolyog a derült ég. A rendezők odavannak a lelkesültségtől.

— Mondtam, hogy derülni fog, mert reggel a kakasok szólottak.

— A barometer is haladt egy fél fokot a szép idő felé.

— A tyukszemem sem fájt.

A mint az ég kéke nagybodott, azonképen nőtt az ifjuság reménye is. A következő pillanat aztán tönkre tévé a vérmes reményeket. Sötét felhők rohantak elő minden irányból s az eső újból ömleni kezdett.

Végre felderült a várva várt nap. Az eső elállt. De az idő komor és hideg. A tarackok durrognak, a zene szól, de a publikum egyre késik. A rendező bizottság kétségbeesett arccal sétál a zöld ágakkal

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond sorért vagy annak térfogatáért 4 kr. s minden egyszeri közlés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal ár-levélményben részesít.

A „Nyilttér“ rovatban közlendő cikkek soronként 10 kr. díjért közöltnék.

E szapulóban megmosdatni nem valami kellemetes dolog; de piszkos ez a foglalkozás annak is, ki a tisztítás hivatlan szerepét viszi. Azért mondja az irás is: „Ne szapulj, hogy ne szapultassál!“

Sajgó.

A képviselőház lefolyt ülészakaról a ház elnöke által előterjesztett részletes jelentésből érdekesnek tartjuk a következő, a képviselőház belső ügyeit is kiderítő adatokat kiemelni. Az 1881. szeptember 28-ik napján összeült országgyűlésen az igazolt képviselők száma volt 377, a kérvénnyel megtámadott választások száma 13, a kifogásoltaké pedig 2 volt. A halál elragadott 3 képviselőt. — Új választás által az elhalt és lemondott 25 képviselő helyett képviselőkké lett 21 magyarországi képviselő és 4 horvát-szlavon országgyűlési követ. Eképen a 447 tagból álló képviselőháznak ma egy tagja sem hiányzik és valamennyi véglegesen is igazolva van. A képviselőház tagjai 4 országos, 37 saját kebeléből kiküldött, s így összesen 41 bizottságban gyakorolták az országos üléseken kívül törvényhozói működésüket. Interpellatio intéztetett a kormányhoz 36; ezekből a kormány válaszában tudomásul vétele által elintéztetett 30. Válaszolatlanul s így elintéztetlenül maradt 6. Törvényjavaslat beterjesztetett a kormány által 69, egyes képviselő által 1, összesen 70. Ezekből szentesített és kihirdetett 33. Szentesítés végett felterjesztve van még 20, egy más törvényjavaslatlall összefoglaltatott 1. Függőben maradt 15. Mentelmi ügy előfordult 12; ezekből 7 mentelmi jog felfüggesztésével, egy a mentelmi jog megóvásával intéztetett el; függőben maradt 4, melyek iránt még a bizottság jelentése váratik.

*

A „Székelyföld“ tárczája.

Vasárnapi események.

K.-Vásárhely, június 19.

A mult vasárnap az ünnepélyesség napja volt. Az oly sokat emlegetett és hirdett zenés mise végre megtörtént. Az ajátatoskodók és zenekedvelők zsufolásig megtölték a kantai r. kath. egyházat. Részt vettek: a k.-vásárhelyi zenéde és dalárda egy néhány tagja és Bölcskői Ilon, Dávid Nina, Feil Eduárdné, Fejér Anna, Kiss Klára, Novák Sándorné, Wertán Venczelné urhölgyek. A gyönyörűen compicált zenemű nagy próbára tévé a dilettans művészeket és urhölgyeket, hanem dicseretére legyen mondva az összes szereplőknek, a nagy kérdés igen ügyesen lett megoldva s az eredmény várakozásunkat felülmutta. Magasztosan emelkedtek a zene hangjai a magasba s az Ur házában falai sokszorosan verék vissza a gyönyörű hangokat, melyek még a modern kételkedők szívét is imára készítették. A mise legsikerültebb részét a „sanctus“ képezte, mely a dal szépségével s a szabatos, correct előadással fénypontját

képezte a misének. A közönség emelkedett hangulattal hagyá el a szentegyházat.

Vasárnap délután a koresolya-egylet tartá meg májálisát (?). A miért annyi hő ima szállt az idők alkotójához egy héten keresztül, a mihez oly sok szép remény volt fűzve, t. i. a szép idő csak nem akart beállani. Az ég komor arccal nézte a készülődéseket s könnyei is gyakorta megeredtek s folyt az eső egész héten át. A rendező bizottság bizva szerencsecsillagában, állhatatosan remélt, pedig ha végig nézte volna a kézdívásárhelyi májálisok évkönyveit, meggyőződhetett volna arról, hogy eddig még soha nyári mulatságot a kitűzött időben a kedvezőtlen időjárás miatt megtartani nem lehetett.

Niucs oly biztos barometer nálunk mint a májális. Ha a kézdívásárhelyi gazda meglátja a falragaszokon, hogy a nőgyelet vagy koresolya-egylet májálisát akar rendezni, nyakra-főre siet szénáját behordani, ha még egyszer oly szép idő van is, mert hogy a kitűzött időben eső lesz, az már több, mint bizonyos.

A májális előtti napon igen borus arccal köszöntött be az idő; vastag, sötét felhők gomolyogtak az égen, az eső meg-

készített diadalívek alatt s a szél busan lengeti a felakgatott díszes lampionokat. A kerttulajdonos által leölt csirkék és ruzák ott hevernek némán és hidegen; mind meg annyi szemrehányás az ég mostohaságáért.

— Kocsi jön — terjed szét az örömhír az egész kertben és rohan az egész rendező bizottság a becses vendégek fogadására. Egy női vendég már van s az ifjuság remélni kezd. Nemsokára jön a második, harmadik s így tovább. Este hét órakor már középszáma, de igen díszes közönség tánczolt a szinkörben. A lampionok felgyújtattak s kellemes felhőmályllyal borították be a kert sétányait. A rendezőség, kárpótolva magát a kiállott aggodalmakért, kétszerez kedvvel fogott a tánczhoz és folyt a mulatság kiapadhatlan jó kedvvel egész éjjel után 1 óráig. E kedélyes mulatságban részt vettek: Csizsár Mihályné és leánya Emilia, Drágos Elekné, Dobál Pepi, Feil Eduárdné, Ficzus Mártonné, Fejér Ilon, Fejér Anna, Kassai F. Dánielné és leányai: Ilka és Emma, Kovács Aronné, Kovács Etelka, Kovács Károlyné, Dr. Longhi Angeloné, Novák Sándorné, Szűcs Józsefné, Székely Jánosné, Szűcs Vilma, Szűcs Mariska.

A kir. belügyminiszter valamennyi törvényhatósághoz a következő rendelkezést bocsátotta ki:

Az 1871. XVIII. t. cz. 26. §-ának b) pontjában foglalt azon intézkedés, mely szerint községi vagyon törvényhatósági, esetleg belügyminiszteri jóváhagyás mellett elidegeníthető, a községi erdőkre nézve megszoritást szenvedett az 1879. XXXI. t. cz. (erdőtörvény) által, a mennyiben ennek 17. §-a a községeket azon erdőbirtokosok közé sorolja, kik erdeiket csak gazdasági rendszeres üzemterv szerint kezelhetik.

Addig, míg ezen üzemtervek az erdőtörvény 18. §-ában meghatározott idő alatt létrejönnek, az erdőművelés, tehát értékesítés is, a 210. §. értelmében csak a földművelés, ipar és kereskedelmi miniszter ur által erdőrendészeti szempontból megállapított módon s korlátok közt történhetik; és illetőleg, minthogy a nevezett miniszter ur által a közigazgatási bizottságnak az erdészeti ügyekben való eljárása tárgyában velem egyetértőleg 1881. évi 100092. szám alatt kibocsátott utasítás 3 §. g) pontja szerint az üzemterveknek elkészítéséig és jóváhagyásáig a közigazgatási bizottság erdészeti albizottsága van hivatva, minden, az erdő jelenlegi állománynak megváltoztatását célzó kérdéseknek erdőrendészeti szempontból elsőfoklag határozni még azon esetben is, ha az ügy végleges elintézése, mint községi vagyont illető kérdés, a törvényhatóságot illeti; kétségtelen, hogy mielőtt községi erdők egészben vagy azok bármily részei eladhatnának, most már nem csak a törvényhatóság község-háztartási szempontból való engedélye szükséges, hanem az erdészeti hatóságnak erdőkezelési szempontból való hozzájárulása is elkerülhetetlenül megkívánatik.

Mintán pedig az erdőtörvény életbelépése óta is fordultak elő esetek, hogy a törvényhatósági engedély mellett oly fávágások eszközöltettek községi erdőkben, melyek az évi fatermést meghaladván, az állandóan fentartandó fatökeket megtámadták s épen azért az 1879. XXXI. t. cz. értelmében meg nem engedhetők: ezennel rendelem, miszerint ezentul, mielőtt a községek által szándékba vett faeladások ügyeit a törvényhatóságok község-háztartási szempontból érdemleges tárgyalás alá vennék, kötelesek megkívánni a közigazgatási bizottság erdészeti albizottságának az eladandó fatömeg kihasználásának megengedhetősége iránt erdőrendészeti szempontból való határozatát és ennek alapján a földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter urnak a favigas iránti engedélyét, illetőleg a mely községre nézve már miniszterileg jóváhagyott üzemterv létezik, az erdészeti albizottság az iránti határozatát, hogy a kihasználás az üzemterv korlátain túl nem terjeszkedik-e?

Ezzel kapcsolatban, minthogy gyakrabban megtörténik, hogy a községek faeladások alkalmával az áruba bocsátott fáért nem kapnak annyit, mint a kereskedelmi viszonyoknak megfelelőleg várni lehet: felhívom a törvényhatóságot, hogy az 1871. XVIII. t. cz. 110. §-a értelmében az illető községnek rendszerint feltételül szabják, hogy a faeladásokat nyilvános árlejtésen eszközölje és ha a becslés jelentékenyebb és ezer (1000) frt értéket meghalad, az „Erdészeti Lapok“ útján idejében köztudomásra hozza.

Uj főispánok. A hivatalos lap több főispán kinevezését és állásától való fölmentését közli. Így Takács Lajos Vas megye főispánja helyébe Radó Kálmán, Szentványi Gyula Brassó- és Fogarasmegye főispánja helyébe gróf Bethlen András és Horváth Mihály nevezettek ki főispánokká, az első Brassó a második pedig Fogarasmegyébe.

A bukovinai csángó magyarok betelepítése iránt Temes, Torontál és Krassó-Szörény-megyékben nagy érdeklődés mutatkozik. Pancsovaváros és vidéke — a P. É. szerint — már kérelmezte a telepítést; most a többi

helyeken indult meg a mozgalom, hogy a bukovinai csángó magyarok a délvideki terjedelmes kincstári birtokokra telepíttessenek le. Nehogy azonban az új telepek meg ne bírák az amortisationális adóterhet, s így idő előtt tönkre menjenek, illetékes helyen kérelmeztetni fog, hogy ez új telepeken csak öt év után kelljen megkezdeni a részlet és az adófizetést, a midőn is már consolidált községek léteznének, melyek meg tudnának felelni az állam iránti kötelezettségüknek.

Gábor Áron.

† 1849. július hó 2-án.

1849. július 2-án szabadság-harcunk egyik kimagasló alakja esett el Háromszék földjén muszka golyó által. Ki ne ismerné nevét e hősnak, ki szabadságunkért küzdött s vérzett el? Gábor Áron tüzérőrnagyról van szó, kinek földi maradványai meg lettek ugyan mentve, de behatolása az akkori viszonyok miatt minden szertartás nélkül történt.

A Rikán belőli honvédegylet még élő tagjai a megboldogult hős földi maradványait keresztény hite szerinti szertartással kívánják megtisztelni.

Ohajtjuk, hogy az ünnepély az elhunyt emlékéhez méltó legyen. S ezért nemcsak a régi bajtársakat, hanem általában mindazokat, kik a székely nemzet e történelmi nagy halottja iránt pietással viseltetnek, a f. évi július hó 2-án Eresztvényen (Háromszék-megye) tartandó tisztelettelre hazafias tisztelettel meghívjuk.*

A Rikán belőli honvédegylet nevében:

K. Horváth Ignác,

Szász Dani,

184⁸%, h. h. alezredes, mint a R. b. h. egylet elnöke.

184⁸%, h. őrnagy, mint az egylet jegyzője.

A csikmegyei gazdasági egyesületnek

f. év és hó 14-én tartott választmányi ülésén vezetett jegyzőkönyv kivonata:

3. Előterjesztetik Br. Kemény Gábor földművelési miniszter ő nagyméltóságának f. évi április hó 17-éről 16053 sz. alatt, a csikmegyei gazd. egylethez intézett következő magas leirata.

A talajjavítások, nevezetesen pedig az alagesővezetés terén felbresszteni ohajtván az ottani birtokosság érdeklődését, egy alageső-sajtót bocsátott az egyesület rendelkezésére, mely az egylet tulajdonát képezendi, és mely a kulturmérnökség, illetve a kerületi kulturmérnök tanácsának igénybe vételével lesz mindenkor elhelyezendő.

Addig is, míg a kiküldendő mérnök a helyszínén megjelenik, felhívom az egyesületet, hogy a cső-sajtó elhelyezése iránt az előleges lépéseket tegye meg, nevezetesen kutassa fel azon birtokosokat, kik azt használni ohajtják.

Az igazg. választmány hálás köszönettel fogadja miniszter ur ő nagyméltóságának ezen nagybecsű ajándékát, megbízván az elnökséget, hogy az egyesület nevében egy köszönő feliratot küldjön ő exellentiajához.

Az alageső-sajtónak a leirat értelmében leendő elhelyezése végett pedig, egy öt tagu bizottság Székely Endre elnöke alatt, Nagy Imre, Madár Mihály, Ferenczy Károly és Deák Ignác titkár személyében, azon utasítással küldetik ki, hogy a vidéki cserépgyárosokat találja meg s a legutánoyosabban vállalkozóval az egylet nevében kössön szerződést 10000 drb. alageső előállítására.

Az alagesőkészlet f. évi október 1-ig

*) Kérjük t. lapírtásainkat e felhívás átvételére. Szerk.

lesz vállalkozó által számbaadandó, hogy a kiküldendő kulturmérnök a kísérleti alageső-vezetéseket — egyes vállalkozó birtokosok területén — még ez év őszén végrehajthassa.

A vállalkozó által előállítandó alageső-készlet az egyesület tulajdonát fogja képezni, mely az egyleti tagok közt az előállítási árban fog elárulástani.

4. Előterjesztetik a kiküldött ötös bizottság által részletesen kidolgozott gazdasági állattermék- és háziipar-kiállítás tervezete és költségvetése.

Ezzel kapcsolatosan titkár jelenti, hogy a kiállításra kért s a magas kormány által kilátásba helyezett államsegély megállapítása végett, az előterjesztett terv és költség-előirányzat illető szakügyésrséghez felterjesztetett.

Az ig. választmány a beterjesztett tervet és költségvetést minden módosítás nélkül elfogadja, az elnökséget megbízván, hogy a már megalakult kiállítási végrehajtó bizottságot a szükséges előmunkálatok megkezdésére felhívni siessen.

Tekintettel azonban arra, hogy a tervezett kiállítás létesíthetése a kilátásba helyezett államsegélytől van függővé téve, a végrehajtó bizottság egyuttal arra is figyelmeztetendő lesz, miszerint az előmunkálatokat jó reménység fejében ugyan kezdje meg, de azoknak nyilvánossá tételét táptatossággal szempontjából csak a kedvező miniszteri válasz vétele után eszközölje. Költekezésekre pedig semmi esetre se bocsátkozzék.

(Vége következik.)

Deák Ignác,
egyleti titkár.

Irodalom.

Borszék története.

(Hiteles adatok alapján a furdő-bizottságnak megbízásából írta Puskás Ferencz. Budapest 1882. Ára?)

E hosszadalmasan elnyújtott pertől a két közönség 1868-ban 23928 frt 44 kr lefizetésével menekült meg. Ez összegből a két közönség a gróf Lázár Lajos jogutódjától 12000 forintot szintén per útján visszakapott.

A Zimmethausen bérletének lejáratá után Borszékot folyton emelkedő bérösszegek mellett 1849-ig, valamint azután is haszonbérleként kezelték.

Itt nem hagyhatjuk említés nélkül azon nevezetes eszmét, a mely ha a terv szerint megvalósulhatott volna, Borszék ma talán kedvezőbb helyzetben lehetne, mint van jelenleg. Az eszme Zimmethausen bérletének utolsó éveiben gróf Lázár László fő-kormányzósági korlátnoktól indult ki, ki átlátván azt, hogy Borszék okszerűen kezelve az eddigi csekély haszonbéréknél jóval magasabb jövedelmet hajtana, magas állásánál fogva kieszközölte, hogy „a két közönség-beli három birtokos rendek egy a kezelésbe behozandó jó rend eszközöléséért az illető polgári és katonai kormányokhoz folyamodtak“. Mintán e tervekre nézve a jóváhagyást felsőbb helyről megnyerték, a két közönség három rendű birtokossága 1830-ban gyűlést tartott, a melyen a tervezet megkésztését a primori rendre bízták. A tervezet elkészülvén, a három rendű birtokosság 1831-ben másodsor is gyűlést tart, melyen a primorok által készített tervezet tárgyalás alá vevén, elfogadja. E nevezetes tervezetnek, melyet szerző egész terjedelmében közöl, célja volt egy „egészségi intézet“ felállításával a borszéki vizek nagyobb mérvű kivitelt, annak ott helyben czélszerűbb elhasználását s a birtokos rendek közjövödelmének felemelését eszközölni.

Ezen intézet működését 1833-ban meg is kezdette, de az, idegen tiszték bujtogatásai folytán, kik a két alsóbb rendet a primorokkal összeütközésbe hozták, rövid időn meg is semmisült.

A mű harmadik része, a mely, a mint már fennebb említettük, a három közül legterjedelmesebb, Borszék 1849 utáni viszonyaival foglalkozik.

A világsi katasztrófa után dirigáló

abszolút hatalom nyomása és tulkapásai Borszékot is érzékenyen sújtották. Szerző igen részletesen leírja azon pereket, melyeket az egyes bérlek, bizva a hatalmasok részrehajlásában, a két közönség nyakába akasztottak; élénk színekkel festi azon kellemetlenségeket, melyeket a birtokos közönségeknek azon jó uraktól kellett elszenvedni, kiket a helytartóság Borszékra parancsnoki, majd felügyelői, majd pedig mérnöki stb. minőségben küldött ki, kik közül némelyek a két közönségnek a kellemetlenségek mellett jelentékeny anyagi károkat is okoztak. E mellett nem feledkezik meg azon intézkedésekről sem, melyeket az 50-es években egy czélszerűségi, mint szépítési szempontból eszközöltek. A mint a haszonbér emelkedett, mind több gond fordítottat arra is, hogy a látogatók minél czélszerűbben berendezett és kényelmes fürdő helyet találjanak Borszéken. Megemlékezik továbbá szerző arról is, hogy a két közönség minő célokra fordítja a fürdőből befolyó közjövödelmet. Innen kitünik, hogy Ditrő község az ott levő három osztályu, felekezeti jelleggel bíró polgári-fiu iskolát a jövödelemből tartja fenn.

1874-ben a fürdőre vonatkozólag nevezetes változás történt, a mennyiben az addig gyakorlatban volt bérlek rendszert a házi kezelés váltotta fel. Hogy mi okból és miként történt ez? annak felsorolásával a már úgy is hosszú ismertetésem által a nyájás olvasónak kifárasztott türelmét nem terhelem; annyit legyen szabad konstatálnom, hogy e változás a fürdőre nézve, a mint a következmények megmutatták, határozottan előnyös, úgy annyira, hogy azt az óta senkinek sem volt szándéka megváltoztatni.

Igen hátrányos e műre nézve, hogy annyira bővelkedik sajtóhibákban, miszerint majdnem minden lapon kettő vagy három ötlík az olvasó szemébe.

Különben maga a mű elég csinosan van kiállítva, s kik érdeklődnek Borszék multja iránt, benne elég bő anyagot nyernek érdeklődésük kielégítésére.

(s.)

Levelezés.

Csik-Szentkirály, 1882. június 16.

(Válasz Móríc Gyula urnak a „Magyar Polgár“ 128-ik számában „Pünkösdi bucsu“ czimmel írt cikkére.)

Tisztelt szerkesztő ur!

Móríc Gyula ur elhatározta magát, hogy a somlyói bucsun az általa szortirozott megjelenők harmadik osztályába, „a szemfülesek“ közé beáll s ir a székely népről egy olyan cikket, a melyet még senki sem írt.

Feltette sárga szemüvegét s látott hajmeresztő dolgokat s hallotta „a harangok vérszes zugását.“ Írt, jegyzett s a többi között a „Magyar Polgár“ 128-ik számában kisütöte azt is, hogy „a székely nép általában, de különösen a csiki tényűző s munkakerülő“.

Ily vádat tudtommal még senki sem dobott a székely nép szeme közé.

Sok szó férne M. urnak egyéb állításaihoz is, de egyebetek mellőzve, meg kell jegyeznom, hogy „a székely népet általában s különösen a csiki munkátlanossággal“ vádolni nem lehet.

Csiknak a legujabb népszámlálás szerint 110.991 lakosa van. E nép 112.118 hold, nagyobbára nehezen művelhető, sok helyett alig 6 hüvelyknyi termő talajjal bíró földet szánt. Ebből a „kétfordulós ugarrendszer“ mellett egy lőlekre alig jut egy fél hold (tehát egy köből féréjü) földnél több. S ha e nép ily kevés birtok mellett is élhet s adójt minden más megyénél pontosabban fizeti, az — úgy hiszem — nem a munkátlanoságnak a jele.

A férfiak saját gazdasági munkájukat elvégezve, kiépítik a megyéjüket legtovábból sem érintő vasutakat; ott vannak minden nagyobb vállalat munkájánál; minden öször ellátogatnak Háromszékre csépleni; bemennek marhástól Oláhországba; s shea az idegen föld minden mostohaaságával

törhetlen erejüket meggyengítette, szerzeményükkel az édes otthonba visszajönnek s itt is üdülésüket újból a munkában keresik s találják meg.

A nőknek is minden időszakban megvan a maguk dolga.

Férfiakat, gyermekeiket, saját szötte felérneműben és gyapjúöltönyben járatták, saját menyasszonyi hozományaitak önmaguk készítik és szerzik meg; s nem az közöttük az előkelőbb, ki az M. ur által hánytorgatott „creton“-ban jár, hanem az, kinek legtöbb saját szötte „rokolyá“-ja van, mert tudni kell, hogy egy rend szötte öltöny többet ér három rend „creton“ rongynál is.

Ezeket kívül részt vesznek a mezői munkában is. A nagyobb mértékben termelt kendert a férfiak csak elvetik; minden egyéb kendermunka az asszonyoké; ebből pedig kereskedést is üznek, mert Háromszék megye innen látja el magát kikészített kenderrel s minden vásár alkalmával nagymennyiségű vászonnemű adatik el.

A kaszálás és szántás-vetés a férfiaké; a takarás és aratás ismét tulajdonképpen az asszonyoké. Sőt nem kis része a csiki nőnek boeskort köt és férfimunkát is végez. Minthogy a gabona Csikban később ér meg, mint Háromszéken, seregsereg mennek Háromszékra s innen Alsókra aratni s Udvarhely megyébe törökbuszszedni. Izléssel épített csinos házaikban oly tisztaságot tartanak, a melyet ritkán tapasztalhatni más vidékek népe között. A legközönségesebb székely gazdának is van egy tiszta szobája, hova bemehet és megpihenhet bárki ember fia. Tud az kapálni is. Ha éppen törökbuszát nagyobb mértékben nem termel, az nem azért történik, mint M. ur kieszelte, hogy „nem szeretik a nők kapálni“, hanem egészen más, könnyen kitalálható okok miatt.

Büntül rója fel, hogy a csiki nép leánygyermekait szolgálni vagy mint tetszék műszóval kifejezni, „felsőbb akadémia“-ra küldi. Pedig tessék elhinni, hogy ez is a székely nép munkaszeretete és életrealósága mellett bizonyít.

Az idegen kenyér nemcsak arra jó, hogy a senki által nem segített, anyai száj jóakaróval bíró s mégis félreismeret székely nép éhen meg ne haljon, hanem arra is, hogy a nemzetet a szükség iskolájában a várt jobb jövőre nevelje.

Nem áll, hogy Csikban a leánynevelés hátrább áll a fiugyermekek nevelésénél.

Itt mind a két nem egyforma iskolai oktatásban részesül; és sokszor a leánykák élénkebb felfogásukkal több örömet szereznek tanítóiknak, mint a fiuk.

Nem áll az sem, hogy a leánykák „a családi életben semmi munkát nem tanulnak“.

Szűni, fonni, varrni, mosni, főzni, sütni stb. mindez nem semmi.

(Vége következik.)

Baróth, 1882. jun. 9-én.

(Halál Boszniában — temetés Fülében.)

Zugnak az itteni harangok keményen, az óra 10-et ütött d. e. a toronyban, a mozgás a szokottnál nagyobb, az emberek kíváncsian sietnek a piac felé. Nehány székek és egy sereg ember gyászlobogók alatt csendesen halad Orosztelek felé. Hát ez mi? — kérdem én egy előttem imádkozó öregtől. „Halál Boszniában, temetés Fülében“ — lön a felelet; a mit ezután megtudtam, annak főbb vonásai ezek:

Szilágyi Sándor fülei földmivesnek Sándor nevű 20 éves fia, mint katona, ez év április havában Gorzadában himlőben a katonai kórházban elhunyt; a bánatos szülőnek egyetlen fiugyermekek lévén Sándor, abban hitte enyhülést találni, ha a hullát haza szállíttatják; e felett az ész és szív harcot vívott; az ész elesett, és a szív... győzött s úgy indult az atya ez előtt 38 nappal a bégek országába fia sirhalmának felkeresése végett, mit a hatóságok közbenjárása mellett a sziklák közt megtalálván, a hullát szabályszerű koporsóba helyezve, átvette s úgy érkezett azzal a mai vonattal Ágostonfalvához s onnan Baróthon, Oroszteleken és Bardoczon át Fülébe.

E helyről ennyit erről. Hátaluból többet egyebekről.

Bitai Baikó Lajos.

Mindenféle.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Demény Ferenczet, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék buzgó és tehetséges joggyakornokát, ugyanezen törvényszékhez aljegyzőnek nevezte ki. Öszinte szívünköl gratulálunk e megérdemelt előléptetéshez.

— **Csik-Szeredában** többen mozgalmat indítottak a városnak nagy községgé devalválása érdekében. Az indítványt a képviselőtestület legközelebbi gyűlésén szándékoztak benyújtani. Most az aláírásokat gyűjtik. A mint nem helyeseljük a város kormányzásának monopolizálását, ép úgy nem helyeseljük azt, hogy némelyek személyes ingerkedés és gyűlölködés miatt, a helyett, hogy az állapotokon a város felvirágzása érdekében segíteni törekednének s a netáni visszaélések meggátolására fognának kezdet s e czélból egy hatalmas és jóra törő ellenzékot alkotnának, — inkább a város létét támadják meg s kockáztatják a jövőt.

— **A szöveszeti ipar fejlesztése érdekében** Binder Lajos iparfelügyelő a kereskedelmi és iparügyi miniszteriumnál azt hozván javaslatba, hogy a sz. kereszturni szöves iskolában 2 darab nyűstös és 3 darab regulator szöveszék állíttassék fel, a nevezett miniszter kérdést intézett Udvarhely megyéhez, hogy a felállítani szándékol 5 szöveszék beszerzésére szükséges 485 frtból mennyit hajlandó a megye, vagy a megyebeli községek terhére átvállalni. Ezen felhívás folytán a megye a területéhez tartozó 138 községet egy-egy, tehát összesen 138 frt hozzájárulási költség viselésére kötelezte.

— **A Csik-Somlyó, Taplocza, Csicsó, Delne stb. csoportosított községek** álló közegészségiségi kör részére rendszeresítendő körorvosi állomás helyének és fizetésének megállapítása végett Székely Endre szolgabíró az említett községek képviselő-testületeit f. hó 20-ra közös tanácskozás tartására hívta meg.

— **A régi őtförintosok** csak e hó 30-áig fogadtatnak el fizetési eszközül. Annnyival is inkább figyelmeztetjük erre közönségünket, mert ezen határidőn túl csak az adóhivataloknál váltattatnak be.

— **Gyergyó-Szt.-Miklóson** és környékén annyira elszaporodtak a farkasok, hogy az ottani szolgabíró kérésére hivatalos hajtóvadást engedélyeztetett.

— **Perlekedés megoldása fegyverrel.** Kovács Gy. és Beke E. csikszeredai lakosok régóta perlekedtek valamely ingatlan tulajdon felett. Közelebről az előbbi a peres helyről egy szekér takarmányt hozott be. Az utóbbi peres fál feleségével együtt az utcán megtámadta K. Gy.-t, ki a szekér tetején ült s kezében tartotta töltött fegyverét. A fegyvert rá is sütötte a megtámadókra s Beke E.-t több sérüléssel súlyosan meg is sebezte.

— **A finanszók.** Közelebről két utazó ügynök járt Cs.-Szeredában, kik fuvarosokat — a kivel idáig jöttek — valamely ok miatt elbocsátották. A fuvaros visszatérván, boszut forralt s Tusnádról oly értelmű táviratot küldött a helybeli finanszókknak, hogy amaz utazók több láda bélyegtelen kártyát csempésznek. A finanszók azonnal megjelentek a Huttervendéglőben, hol az ügynökök szállva voltak, de ép akkor egy szomszéd faluba rándultak volt ki. A teleg-rámban megjelölt 3. számú szoba ajtaját, ablakát szorosan lepecsételték. Nemsokára visszaérkeztek az ügynökök, de a finanszók nagy sajnálatukra semmi konfiskálni valót sem találtak a szorosan lepecsételt és most felnyitott helyiségben. Meghíusult reménytel, busan sandaltak haza.

— **A hólyagos himlő** a múlt év január 1-jétől f. évi május 1-éig terjedő időszakban Udvarhely megyében nagyszámu áldozatot ragadt el. Hólyagos himlőben megbetegedett a nevezett időszak alatt összesen 1674 egyén, elhalt 240. Ronesoló to-

roklob előfordult 208 esetben, ebből elhalt 61. A járványos betegségeknek összesen 440 egyén esett áldozatul s leginkább az ifju nemzedékből.

— **Meghívó.** A kézdivásárhelyi olvasóegylet K.-Vásárhelyt, 1882. június 23-án (pénteken) délután 6 órakor, az egylet helyiségében rendes félévi közgyűlést fog tartani, melyre az egyletnek ugy helybeli, mint vidéki tagjait tisztelettel meghívja K.-Vásárhelyt, 1882. június 20-án a választmány nevében: Barabás Mór, olv. egyt. jegyző.

— **Májális.** A csikszeredai honvéd tisztikar által kezdeményezett nyári mulatságok másodikak f. hó 14-én tartatott meg a zsögödi fürdő. Jupiter Plavius ur ő excellentiája kegyetlen uralmat gyakorolt ugyanis az nap az égből és a „suta-fenyő“ helyett, hova a multság tervezve volt, a zsögödi fürdő fedett helyiségeibe kellett a mulatóknak bevonulni. Ennek a tánczkedvelők különben nem igen örülhettek, mert itt több port kellett felrúgni, mint mennyi a zöld pázsitról jutott volna. A tánczosok különben nagy hévvel és lelkesedéssel járták a csárdást, keringőt stb. az udvarhelyi 20 tagból álló kitűző zenekar valóban felvidító hangjai mellett. A francia négyeseket 26 pár tánczolta, a mi, tekintve a rögtönzött mulatságot és azon mostoha időt, mely egész nap uralkodott, nagyszerűnek mondható. A jelen volt családokat külön-külön azért nem sorolhatjuk föl, hogy az otthon maradtokról nyilvánosan ne kelljen tanúságot tenni, mint olyanokról, kiket egy kis eső a mulatságtól visszariaszt. Egyébiránt ngys annyian voltak, hogy a szűk tánczterem alig fogadhatott volna be többet.

— **A csikmegyei polgári leányiskolában** az 1881—82. tanévben az évi nyilvános vizsgálatok az intézet helyiségében következő sorrendben fognak megtartatni: június 23-án vizsgázik az I. osztály 8-tól 12-ig minden tantárgyból. Június 24-én: vizsgázik a II. osztály 8—12-ig minden tantárgyból. Június 25-én 8—10 óráig magyar, német, francia szavaltat; zongora, ének vizsgálata és érdemsorozatok felosztása. Hálaadó Isteni tisztelet 10—12 óráig. A női kézi munkák, rajzok, irások, fogalmazványok a vizsgálat ideje alatt közszemlélésre kerülnek kitéve. Kertészettel a szaktanár vezetése mellett gyakorlatilag foglalkozott a II-dik osztály az intézet kertjében; azon kívül foglalkoztak a bennlakó növendékek az igazgatónő vezetése mellett: iparmunka- és gyakorlati háztartással. Csik-Szereda, 1882. június 10-én a tantestület nevében: az igazgatóság.

— **A t. cz. szülők és gyámokhoz a budapesti állami középipartanoda igazgatóságától.** Hogy azon iparostanonczok és segédek is — a kik régebben valamelyik középiskolának csak két-három osztályát végezték s azóta a gyakorlatban vannak — belépésenek az állami középipartanodába: felkértenek a t. cz. szülők és gyámok, hogy a felvételi vizsgát illető felvilágosításért mielőbb szíveskedjenek az igazgatósághoz fordulni, hogy az érdekeltek a jövő tanév elején tartandó felvételi vizsgára kellően elkészülhessenek, mert csak sikeres vizsga alapján vehetők fel.

— **Solymossi Eszter** feltalálójának az izr. orsz. iroda elnöksége magángyűjtés útján 5000 frt jutalmat tűzött ki. A belügyminiszter körrendeletileg utasította az összes törvényhatóságokat a jutalom kihirdetésére. A jutalmat megkapja az, ki a leányt élve a nyíregyházi törvényszéknek átadja, vagy hullájának hollétét felfedezi, vagy ezen törvényszékhez csak oly adatokat is szolgáltat, melyek az élő leánynak, vagy a leány hullájának feltalálására vezetnek.

— **Kimutatás a járvány állásáról Csikmegyében.** Az utolsó kimutatás szerint maradt beteg 12, június 15-ig szaporodott 108, összesen 120. Ezek közül meggyógyult 71, elhalt 18, kezelés alatt maradt 37. Az egész járvány alatt megbetegedett 2761, meggyógyult 2439, elhalt 291. Csik-Szeredán, 1882. június 15. Dr. Spányik József, tiszti főorvos.

— **Marosvásárhelyi hírek.** A marosi ker. róm. kath. néptanítók egyesülete jun. 1-én d. e. 9 órakor Szász-Régenben tartotta tavaszi vándorgyűlését Paal Gyula elnökelete alatt. — A ref. collegiumban e hó 18-án, a r. k. gymnasiumban pedig 15-én vették kezdetüket a vizsgálatok. — Horovitz Lottit eljegyezte Biedermann József. — Az itteni honvédtábor Pacor parancsnok meglátogatta. — Hirszerint József főherczeg a jövő hó elején körünkbe érkezik. — Frigyesi grófnő jun. 17-én jól sikerült hangversenyt rendezett. — A polgári fiiskolában e hó 25-től 28-ig fogják a vizsgálatokat megtartani.

— **Fényképész** Csik-Szeredában. Ferenczy Lukács udvarhelyi jönevű fényképész közelebről városunkban állítja fel műtermét.

— **Sajtóhiba.** Gidófalvi Lajost Csikmegye főispánja nem mint 71-ik számunkban állott, „tiszteletbeli biztosnak“, hanem tiszteletbeli szolgabírónak nevezte ki.

— **Paedagogia és komédia** A „M. Polgár“ írja: E Kovács Gyula a múlt héten Déván vendégszerpeléven, a főreáltanodai tanuló-ifjuság szép kis összegecskét gyűjtött oly czélból, hogy a vendégművészek, jutalomjátéka alkalmával, egy impozáns koszorut adjanak át nyílt színpadon. De nem volt szabad e szándékot keresztülvinni, mert az igazgató tanár: Matusik ur, azon megjegyzéssel, hogy ilyen kitüntetés egy komédiást nem illet, — a koszorú átadását betiltotta. A közönség felháborodással vette tudomásul a korlátozást, mely, eltekintve az igazgató ur személyétől, nem méltó az intézethez sem, melynek Matusik ur az élén áll. A dévai ifjuság aztán nem tehetett egyebet, mint hogy az utolsó fellépés alkalmával adta át Kovácsnak a koszorút, minden ünnepélyesség nélkül.

— **Fura kívánság.** Egy jámbor, valószínűleg elmebeteg zsidó Nagy-Perkátáról levelet intézett S—ch P—l képviselő urhoz, a mely levélben többek közt a következő fura passzus olvasható: „Oh drága tisztelt képviselő uram! Tudva van, hogy én mustól megijedni nem szokok, s hogy ha Zichy Jenő gróf urnak csakugyan nem méltóztatik legrovidjebb idő alatt mandátumát letenni egy és mindenkorra komolyan megvallo, hogy külföldre fogok elszármazni.“ A legnevezetesebb az a dologban, hogy Nagy-Perkátá nem is tartozik a Zichy képviselő kerületébe. Különben a gróf ur, a mint a bolond levelet megmutatta neki S. képviselő, azonnal 10 forintot küldött a zsidó polgártársnak — utiköltségül.

— **A nyolczvanhárom nadrágos báró.** Így neveznek Berlinben egy nem régen bárósított bankárt. Az elnevezés története a következő: A báró egy nap szabójánál egy új s különös nadrágkelt látott, mely neki nagyon megtetszett. „Szeretnék ebből egy nadrágot csináltatni, szolt a szabóhoz, de nem szeretném, ha minden jötmény is ebből a szövethől rendelkezne magának. „Rendelt már valaki belőle?“ „Nem még, báró ur! méltóságod az első“, válaszolt a szabó. „Jó, hát én az egyedüli akarok lenni.“ A mester zavartan mosolygott. „De bocssáson meg méltóságod, hiszen a kelme nagy darabban van, s én örülök, ha elfogy...“ „Mester, hány nadrág kerül ki az egézből?“ A szabó megmérte s azt felelte: „Nyolczvanhárom!“ Jól van, kifizetem, szolt a báró. S azóta köznevetség tárgya Berlinben a „nyolczvanhárom nadrágos báró.“

— **A neveknek gyümölcsökre** írása nem új, de nem is mindenütt ősmert eljárás szerint történik. A nevet, vagy a név kezdőbetűit vékony, de tartós papírra metszik fel, melyet egyik oldalán gumival bekelve a gyümölcsre ragasztanak azon oldalán, a mely felől a nap rá sít. Ha a gyümölcs leszedetik, a fedett helyek a sötétebb környezettől annál jobban eltérnek, minél színebb szíjot a gyümölcs lenni különben. Az ily nevekket vagy jelszavakkal ékített gyümölcsök születés- vagy névnapokon igen kedves ajándékot szoltak képezni.

— **Megjelent** és szerkesztőségünknek be- küldött a székely művelődési és közgyás- dasági egyesület évkönyve 1881 évr. Szerkesztette: Buzogány Áron az egylet

volt titkára. Közlebből behatárolva fogjuk ismertetni. Addig is közöljük érdekes tartalmát: I. Az egyet 1881. évi nagygyűlésén elnöki beszéd. II. Ugyanazon nagygyűlésen előadott titkári jelentés. III. A székely-kivándorlás ügyében előterjesztés. IV. Ugyanazon nagygyűlés jegyzőkönyve. V. Nemzetünk jövője. Ertekezés Dr. Csiky Kálmántól. VI. Székely népballadák. Felolvasa Benedek Elek. VII. Mik volnának teendők a székely nép anyagi és szellemi jólété emelésének érdekében? Felolvasás Erdélyi Károlytól. VIII. A Budapesten 1881. nyarán tartott női kézimunkakiállítás székely osztályairól. IX. A Székely művelődési és közgazdasági egyetel javára rendezett sorsjáték ügyében. X. A székely egyetel központi igazgatósága és vidéki közegei. XI. A székely egyetel tagjai. XII. Az egyetel vagyoni állapotáról kimutatás. XIII. Szükséges tudnivalók — a borítékon.

— **Lökötök stikije.** Szabó József dunapenteleai gazda a napokban kint dolgozott földjein s míg kocsiját a csöszház mellett hagyta és maga dologhoz látott, két lovát szabadjára bocsátotta. Egyszerre a venyimi ut fásorából két sváb kinézési ember jött elő s egyenesen a csöszház felé tartott. A kocsit kihúzták az országútra, a lovakat farkaikkal fogva hozzá kötötték a hámfához s úgy indultak meg az erdő felé. Szabó uram, a mint ezt látta, kegyetlenül elnevette magát. Azt hitte, hogy a furfangos természetű csösz akarja megtréfálni; de csakhamar elkomolyodott, midőn látta, hogy a két ember lovaival s szekérével az erdőbe érve eltűnik. Utánuk iramodott s utól is érte őket, de vésztere, mert a lökötök fokosakkal szegény Szabó urat kegyetlenül elverték, fejét hat helyen behasították s aztán lóval, szekérral, szépen odább állottak.

— **A zsák titka.** A napokban egy olasz paraszt falujáról Molfetta városába vitt szekeren több kosár zöldséget. Utközben egy tisztességesen öltözött fiatal ember szegődött hozzá, aki egy látszólag nehéz zsákot vitt a hátán. A paraszt kinalkozott, hogy egy kis borra valóért elviszi Molfettába, mire a fiatal ember a zsákot feldobta a kocsi, maga pedig a paraszt mellé ült. Utközben az idegen burnóttal kinalta meg a parasztot, mit ez azonnal fel is szitt és rögtön rá mélyen elaludt. Felébredésekor meglepetve vette észre, hogy a fiatal ember eltűnt, de a zsák ott maradt. Molfettába érkezve a pénzügyőrök felszólították a parasztot, nyitná fel a zsákot, amit megtevé, rémületére egy leánynak négyfelé vágott holttestét találta benne. A parasztot egyelőre elfogták.

A közönség köréből.*)

Tek. szerkesztő ur!

A már tán valahára mégis bekövetkező főjegyzői választásra nézve, a mint hallani lehet, nagyobb mérvű mozgalmak indultak meg.

Már a főjegyzői állás-megüresedéssel jelöltül a közvélemény által Báro Apor Gábor egyedüli tiszteletbeli főjegyző lett felállítva s általánosan elfogadva, mivel szemben azon két törvényhatósági bizottsági tag, kiknek személyes érdekével és tervével a Báro Apor Gábor fellépése szembe ütközik, közelebből megtalálta hosszabb cuncatlódás és nevek sikertelen előhuzrolása után a vállalkozó férfit, mint ellenjelöltet, Szentiványi Miklós megyei aljegyző személyében. S minthogy nem csekély feladat Br. Apor Gáborral szemben Szentiványi Miklós mellett megállható érveket hozni fel, hogy valamire mehessenek: merész vállalatukban oly eszközhez nyultak, mely a minden párton felül álló főispán személyét közönséges kortések sorába törpíté.

Ugyanis ezen urak nyilvánosan azzal ámitják és akarják félrevezetni a törvényhatósági bizottsági tagokat, miszerint a főispán ur előtűk határozottan kijelentette, hogy csakis Szentiványi Miklóst akarja főjegyzőnek.

Azonban nagyon kevés hívőre talál-

*) E rovat alatt megjelent közleményért felelősséget nem vállal a szerk.

nak ezen hatalmas és merész kortesfogással is, mivel a megye közönsége előtt sokkal ismeretesebbek főispánunknak alkotmányos autonómicus elvei és érzelmei, mintsem fel lehetne tenni, hogy ő méltósága így nyilatkozhatott volna.

A főispán nevével nyilvánosan ily visszaélést üzni senkinek sem szabad.

Minélfogva ezen korteskedésekre a józan közvélemény figyelmét felhíva, valódi értékére redukálom, s hiszem, hogy ki ki meg fogja találni saját jelöltjét.

Egy törvényhatósági bizottsági tag.

Kérelem

a kézdivásárhelyi ev. ref. egyházi tanácshoz.

Ezelőtt körülbelül 3 évvel az egyházkerületi közgyűlés családi könyvek készítését határozta el, mi czélből nyomtatott íveket is kapott minden egyház.

Tudjuk, hogy egyházi tanácsunk e czélből egy tekintélyes bizottságot nevezett ki, melynek az íveket elkészítés végett kiadta s azok elkészítését többször megsürgette, sőt a bizottságot meg is szaporította. Mivel ezen családi könyvek elkészítése igen fűvös volna, bátrak vagyunk kérni a t. egyházi tanácsot: méltóztassék a már kiküldött bizottságnak határidőt kitzüzni, vagy esetleg más bizottságot kinevezni. Ellenkezőleg nem lehet reményünk, hogy az valaha elkészül.

Továbbá a közelebbi egyházi tanács a templom fedele kijavítására kéregetést határozott el. Nincs kifogásunk a kéregetés ellen, sőt ahhoz tehetőségünk szerint hozzájárulni mi is kötelességünknek tartjuk, de még is bátrak vagyunk a t. egyházi tanácsnak és vezéréinek megmondani, hogy eddig a kéregetés megszavazásának joga a közgyűlésé volt. Ezen szokású vált rend megtartása bizonyára nekünk is jobban esnék s úgy az egyháznak nagyobb reménye lehetne a szép eredményhez.

Többen

K. Vásárhely, 1882. jun. 20.

T. Kökösi Endre ur emlékébe és az összes háromszéki városok választó polgárai figyelmébe ajánlom az alábbi jellemző dolgokat.

Háromszékmegye közigazgatási bizottságának legközelebb tartott ülésében egy építészeti ügy tárgyalatott, melyben egy város és egy vidéki birtokos voltak az érdekeltek. Már az ügy határozatilag a város javára lett volna eldöntendő, midőn felállott Kökösi Endre ügyvéd ur és gőgös pathosszal így kiált fel: „Uram, ne engedjük, hogy a vargák nyerjenek!”

És mégis ezen vargák szavazata kelene annak, ugy-e, tisztelt uram? E szavazatok vetnék meg alapját a legközelebb megejtendő főjegyzői választásoknál egy jövő Kökösi-féle alispánságnak?

Végzetlenül tiszteljük önt a távolból, de önnel sem e, sem más téren solidaritás-ban nem leszünk.

Hagyja ön azon megvetett vargákat saját utjokon haladni és ügyeikben ártsón öntől kitelhetőleg mentől többet. Majd viszaszolgáljuk.

Egy városi bizottsági tag.

Szerkesztői Izenetek.

K. Ka. Gyergő-Szt. miklós Nem vagyunk egy véleményen az „Ungvári Közlöny” szerkesztőjével abban, hogy a kedélybetegségeket tárcázikkirással lehet meggyógyítani. Ezt a csodagyógyszert ő találta fel, s ha ő lapját evvel orvosolja, legyen az ő guszta szerint! A küldött kis közlemény elég jól indul s ennek kecsesítő hatása alatt, hozzá is fogtunk volt a plajbászoláshoz; azonban a bevezetésen túl mindennapi prózává lapul, hol már nem fog a szerkesztői plajbász. A rajz hirtelen két egyik eseményről a másikra, a nélkül, hogy az áthidalás következetes volna. Ha sziveskedik az egész a bevezetés irányával és nyelvezetével átdolgozni, szivesen közöljük. Még csak azt jegyezzük meg, hogy beszélt könnyebb írni, mint rajzolni.

M. G. urnak M. V. ásrhely. Utána nézünk. Ha csak hozzá juthatunk, minden esetre használfunk fel a becses anyagból.

Felolós szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbó Ferencz,

Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának

MENETRENDJE.

(Érvényes 1881. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:

Állomások:

	Személyi vonat 204. sz.	T. v. I. II. III. oszt.	óra és perc
Bukarestből			Indul
Predeal			—
Tömös			—
Brassó	Érk.		—
Földvár	Ind.	6.13	7.25
Apáca		6.52	8.01
Agostonfalva		7.23	9.33
Kőhalom		7.51	11.01
Héjasfalva			—
Szegesvár	vendéglő (Érk. Ind.)	10.15	4.01
Medgyes		10.32	4.29
		10.52	5.23
Kapus	Elágozás (Érk. Ind.)	12.06	8.10
	N.-Sze. vendéglő (Ind.)	12.24	8.38
	ben felé	12.30	9.50
Tövis	Elágozás (Érk. Ind.)	2.06	12.49
	Gy.-Fehér-vár felé	2.26	2.18
Kocsárd	Elágozás (Érk. Ind.)	3.24	4.09
	M.-Vásár-hely felé	3.34	4.50
Kolozsvár vendéglő	Érk.	5.59	8.47
	Indul	6.28	8.20
Nagyvárad vendéglő	Érk.	11.04	6.52
	Indul	11.24	—
Budapest	Érkezik	8.21	—

A Nagyvárad—predeal irány:

Állomások:

	Személyi vonat 204. sz.	T. v. I. II. III. oszt.	óra és perc
Budapest			Ind. 7.30
Nagyvárad (vend.)	Érk.		4.18 262
	Ind.		5.00 6.50
Kolozsvár	Erkezik		9.40 4.58
	Indul		10.14 8.—
Kocsárd (vend.)	(elágozás (M.-Vás.) Erkezik)		12.38 11.43
	(Indul)		12.48 12.23
Tövis (vendéglő)	(elágozás (Érk. Ind.))		1.47 2.17
	(Gy.-Fehér-v. Ind.)		2.07 3.—
Kapus (Elág. N.-Sze-)	Érk.		3.41 5.44
	(ben felé, (vendgl.) Ind.)		3.51 6.52
Medgyes	Ind.		4.11 7.42
Szegesvár (vendéglő)	Erkezik		5.22 9.49
	Indul		5.32 10.33
Héjasfalva			5.50 11.15
Kőhalom			—
Agostonfalva			8.18 9.53
Apáca			8.51 4.41
Földvár			9.23 5.37
Brassó (vendéglő)	Erkezik		10.02 6.48
	Indul		—
Tömös			—
Predeal			—
Bukarest	Erkezik		—

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára Budapest.
Gyár: váci ut az osztr. államvaspálya közelében. Raktár: váci körút 68. szám
Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett, javított gyártmányait, mint:

TRIEURÖKET változó rostával.

Tisztító gépeket szelelővel.

Különlegességek malmok számára.

28.466 szám alatt szabadalmazott

hármasszékű, cséplőgép-ros-

tákat, lyukasztott és hasított

lemezeket vas-, aczél- és horganyból,

valamint mindennemű gazdasági gépek- és szerszereket.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Szám. 786.

1882.

Pályázat.

A csikszeredai szolgabírói járásban, Csik-Csatószeg, Mindszent, Szent-Imre, Szt.-Király, Szent-Simon, Szent-Lélek és Zsögöd csoportosított községekből álló községességi kör részére, Szt.-Király székhelyvel, állandósított körorvosi állomásra ezennel pályázat nyitattik.

A körorvos fizetése évi 600 frt, szabad szállás- vagy ennek megfelelő évi 50 frt szállás-díjból áll; az orvos továbbá jogosítva van a gyógykezeléseknél meghatározott mérsékelt díjak vehetésére is.

A pályázni jogosultak kellőleg felszerelt folyamodványukat folyó évi július hó 20-ig alóírt szolgabíróhoz beadhatják.

A járási szolgabíró.

Csik-Szeredán, 1882. június hó 14.

Székely Endre,

1—3

szolgabíró.

Sz. 2145 tkvi.

1882.

Árverési hirdetés.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről ezenel közhírre tétetik, miszerint kézdivásárhelyi Baritz Antal végrehajthatónak kézdipolyáni id. Zsidó Ferencz végrehajtást szenvedő elleni 250 frt s járuléka iránti ügyében végrehajtást szenvedő kézdipolyáni id. Zsidó Ferencznek a kézdipolyáni 1550 sz. tjkvben A + 2329, 2331, 3091/2, 3585/1, 4056/1, 5128/2, 5300/2, 5301, 5611/1, 8015, 1068, 9993/2 hr. sz. alatti 220 frtra becsült ingatlanára, — továbbá a kézdipolyáni 122 sz. tjkvben A + 580, 581,

871, 878, 879, 1132, 1133, 1134, 1406, 1811, 3332, 3333/1, 3695, 3697, 3811, 4123, 4305, 4424, 4478, 4662, 5201, 6319, 6320, 6384, 6385, 6432, 7834, 8010, 8063, 8701, 9012, 9929, 9930, 9931, 9932, 9933, 10932/1 és 2137/1 hr. sz. alatt felsorolt 514 frt 77 krra becsült ingatlanokból járandóságára, tehát összesen 734 frt 77 kr becsértékű ingatlanaira kézdivásárhelyi Baritz Antal kérelmező 250 frt tőke követelésének, ettől 1881. évi octóber hó 2-ik napjától járó 8% kamatoknak 8 frt 14 kr perbeli, 5 frt 85 kr végrehajtási már megállapított, 12 frt 85 kr becselési, valamint jelenlegi 5 frt 80 kr és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett a kért végrehajtási árverésről a hirdetmény kibocsátatik.

A kikiáltási ár a fennebbi becsár, melyen alul is az ingatlanok szükség esetében el fognak adatni.

Árverezni akarók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadék-képes papírban az árveréskor a kiküldött kezéhez az árverés megkezdése előtt letenni.

Az árverési feltételek a kir. törvényszék telekkönyvi hatóság irodájában a hivatalos órák alatt, ugy Kézdipolyán község előljáróságánál bárki által megtekinthetők.

Az árverés foganatosítására határidőül 1882. augusztus hó 22-én délelőtt 9 óra Kézdipolyán község házához kitzetetik, azzal, hogy ezen alkalommal az ingatlanok, ha becsáron felül ígérlet nem tétetik, vagy a becsár sem adatik meg, becsáron alól is el fognak adatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság üléséből 1882. május 24-én.